

Zápisnica zo zasadnutia komisie kultúry

dňa 31. januára 2023

Prítomní: Mgr. art. Miroslav Kisty, Mgr. Jaroslav Čúrny, Ing. Filip Kaľavský, Mgr. Eva Bučková, PhDr. Ján Hakoš, Ján Paľo, Mgr. Erika Šimková

Program:

1. Vyhodnotenie kultúrno-výchovnej činnosti MsKS za rok 2022.
2. Informatívna správa o činnosti Domu Matice slovenskej a kultúrnych inštitúcií KSK na území mesta v roku 2022 (KHaZKC, ZKGZ, Zemplínske múzeum).
3. Plán kultúrnych aktivít v Michalovciach na 1. a 2. polrok 2023 (MsKS, KHaZKC, Zemplínske múzeum, Dom Matice slovenskej).
4. Informatívna správa o „Amfiteáter Hrádok“.
5. Návrhy na udelenie titulu Čin roka 2022. Prehodnotenie štatútu tohto ocenenia.
6. Výročia a udalosti spojené s rokom 2023.
7. Diskusia s riaditeľmi kultúrnych inštitúcií a rôzne.

Zasadnutie komisie otvoril, viedol a v úvode privítal prítomných Mgr. art. Miroslav Kisty. Za neúčast' na komisii sa ospravedlnili JUDr. Tímea Sotáková, Ing. Eva Muchová a Mgr. Michal Korpa.

Rokovanie

- 1. Vyhodnotenie kultúrno-výchovnej činnosti MsKS za rok 2022.**
 - Informovala riaditeľka PhDr. Tomková podľa materiálu, ktorý je súčasťou prílohy.
- 2. Informatívna správa o činnosti Domu Matice slovenskej a kultúrnych inštitúcií KSK na území mesta v roku 2022.**
 - Dom Matice slovenskej: informovala riaditeľka DMS Karina Obšatníková, informatívna správa je súčasťou prílohy.
 - Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum: informovala riaditeľka Alena Navrátilová, informatívna správa je súčasťou prílohy.
 - Zemplínska knižnica G. Zvonického: informovala riaditeľka Alena Vasiľová, informatívna správa je súčasťou prílohy.
 - Zemplínske múzeum: informovala riaditeľka Stanislava Rovňáková, informatívna správa je súčasťou prílohy.
- 3. Plán kultúrnych aktivít v Michalovciach na 1. a 2. polrok 2023.**
 - MsKS: informovala riaditeľka M. Tomková, plán hlavných úloh je súčasťou prílohy.
 - Predseda komisie: Bolo by reálne presunúť miesto konania Uličky remesiel v rámci jarmokov na námestie, kde by umelci a predajcovia mali dôstojnejšie a väčšie priestory? Tomková: Sú potrebné elektrické pripojenia a tiež sociálne zariadenia, RÚVZ toto neschváli.
 - Poslanec F. Kaľavský: Je možné vidieť energetický audit budovy? Riaditeľka M. Tomková: Certifikát energetického auditu je platný do roku 2030 a je dostupný k nahliadnutiu, je potrebné prísť osobne do MsKS. Doplnila J. Machová: Výsledky auditu budovy MsKS sú zverejnené na webovej stránke mesta v záložke Schválené a bežiacie projekty v rámci projektu Podpora energetickej efektívnosti budov v meste Michalovce.
 - Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum: informovala riaditeľka Alena Navrátilová, upozornila na fakt, že od 1. 7. 2022 je zmena názvu inštitúcie na Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum. Zemplínske kultúrne centrum má regionálne pôsobenie, je vysunutým pracoviskom Zemplínskeho kultúrneho centra a má krajskú pôsobnosť.

- Zemplínske múzeum: informovala riaditeľka Stanislava Rovňáková, plán aktivít múzea na rok 2023 je súčasťou prílohy. Zdôraznila skutočnosť, že spolupráca medzi inštitúciami je veľmi dobrá a poďakovala za to prítomným riaditeľkám.
- Dom Matice slovenskej: informovala riaditeľka K. Obšatníková

4. Informatívna správa o amfiteátri Hrádok

- Informovala RNDr. Jana Machová: grafický podklad je z roku 2019 podľa víťaznej štúdie, grafika zaberá celý Hrádok, mesto však môže revitalizovať iba na vlastných pozemkoch – I. etapa. Zisťovali záujem verejnosti, čo by na Hrádku chceli, na základe dotazníka dostali cca 50 návrhov od obyvateľov mesta, čo by oni privítali na Hrádku. Súťaž na projektanta vyhrala firma Stoa architekti, na stretnutí s nimi bolo dohodnuté že budú akceptovať návrhy od občanov a ich prvý návrh bude prezentovaný na verejnom prerokovaní, niekedy v marci 2023, bude prizvaná aj široká verejnosť. Určite bude zachovaný amfiteáter, s menšou kapacitou oproti pôvodnej, cca 300 miest na sedenie, pódium bude obnovené tak, že svojím náklonom bude prostredníctvom retenčných nádob zdržiavať vodu. Zvyšná časť areálu, ktorá je v súčasnosti pokrytá náletovými drevinami, bude vyčistená a pokrytá trávou (sedenie na zemi na deke), ktorá bude zavlažovaná práve zadržanou vodou z retenčných nádob. Areál amfiteátra bude otvorený, oplotenie sa odstráni. V budove pod pódium – priestor na zázemie, poskytovanie občerstvenie. Autá odstavené dole na parkovisku, pre deti ihriská, tarzaniáda, workouty. Projektová dokumentácia by mala byť kompletne dodaná v 8/2023, medzitým územné rozhodnutie, stavebné povolenie. Tento zámer je súčasťou integrovanej územnej stratégie, ktorá je súčasťou UMR a sú naňho vyhradené financie. V poslednom kvartáli roka bude mesto žiadať uvoľnenie fin. prostriedkov.
- Predseda komisie sa opýtal na technické vybavenie priestoru Kostolné námestie – Kerta, v súvislosti s kultúrnym letom v meste a zámerom rozšíriť ponuku aj žánre kultúry v novom priestore v meste. J. Machová: deklarované boli unplugged koncerty, ale elektrina zavedená je, aj na otvorení parku Kerta bolo ozvučenie a bolo postačujúce.

5. Návrhy na udelenie titulu Čin roka 2022. Prehodnotenie štatútu tohto ocenenia.

- Návrhy na udelenie titulu boli v komisii prerokované a odsúhlasené spôsobom per rollam. Komisia konštatovala potrebu prepracovať znenie charakteristiky ocenenia v štatúte a udeľovanie titulu, určiť kritériá, na základe ktorých bude titul udeľovaný.

6. Výročia a udalosti spojené s rokom 2023.

- Bod uviedol predseda komisie: začiatok roka je pomerne neskorý termín v súvislosti s výročiami a dotáciami z mestského rozpočtu, aby boli známe ešte pred začiatkom nového roka a bolo stanovené kritérium, že mesto uprednostní podporu podujatí spojených s danými výročiami v meste.
- O výročiach informoval kronikár mesta PhDr. Martin Molnár: prehľad výročí v roku 2023 je súčasťou prílohy. Svoj bod uviedol zaujímavosťou, že práve v deň konania komisie sa dožíva 75 rokov Jacinto Heredia, čestný občan Michaloviec, ktorý sa pričínil o to, že Vila-real je partnerským mestom Michaloviec, je veľkým propagátorom Michaloviec v španielskom meste Vila-real.

7. Diskusia s riaditeľmi kultúrnych inštitúcií a rôzne.

- Predseda komisie poďakoval prítomným za účasť, osobitne riaditeľom inštitúcií a vyjadril presvedčenie, že spolupráca bude naďalej pokračovať. Najbližšie zasadnutie komisie sa uskutoční 21. februára.

Mgr. art. Miroslav Kisty
predseda komisie

Prílohy:

- Vyhodnotenie kultúrno-osvetovej činnosti MsKS Michalovce za rok 2022 a plán hlavných úloh na rok 2023,
- Informatívna správa Dom Matice slovenskej v Michalovciach za rok 2022,
- Informatívna správa Zemplínskej knižnice G. Zvonického za rok 2022 a ťažiskové úlohy na rok 2023,
- Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum v Michalovciach a jeho aktivity na pôde mesta Michalovce v roku 2022,
- Informatívna správa o činnosti Zemplínskeho múzea za rok 2022,
- Výročia 2023 v Michalovciach,
- Ideová štúdia revitalizácie lokality Hrádok Michalovce

VYHODNOTENIE KULTÚRNO – OSVETOVEJ ČINNOSTI MsKS MICHALOVCE ZA ROK 2022 A PLÁN HLAVNÝCH ÚLOH MsKS MICHALOVCE NA ROK 2023

Mestské kultúrne stredisko v Michalovciach je kultúrno-spoločenským zariadením Mesta Michalovce a zároveň jeho príspevkovou organizáciou. Sídli na Námestí osloboditeľov č. 25 v Michalovciach. Účelom a poslaním MsKS je uspokojovať a rozvíjať kultúrne, vzdelávacie záujmy a aktivity a poskytovať služby informačné, poradenské a sprostredkovateľské.

MsKS organizuje neprofesionálne a profesionálne vystúpenia, miestne slávnosti a podujatia pri príležitosti významných kultúrnych a historických výročí, približuje významných kultúrnych dejateľov, filmové predstavenia, divadelné predstavenia, koncerty, výstavy a inú produkciu z rôznych odborov a žánrov umeleckej tvorby.

V rámci vnútornej štruktúry má MsKS tri oddelenia : kultúrno - vzdelávacie a informačné, ekonomicko - prevádzkové oddelenie a oddelenie kina Centrum, prostredníctvom ktorých plní svoje úlohy.

V roku 2022 Mestské kultúrne stredisko svojou činnosťou naplnilo Plán hlavných úloh MsKS na rok 2022, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, ale aj potrieb verejnosti.

Aj keď činnosť MsKS zahŕňala programy a aktivity pre všetky vekové kategórie, začiatok roka 2022 bol poznačený postcovidovým obdobím. Najširšia ponuka bola venovaná deťom a mládeži. V spolupráci s agentúrami a inštitúciami sme realizovali výchovné koncerty, ktoré boli tematicky zamerané na históriu, geografiu, hudbu, tanec, divadelné a filmové predstavenia. Prostredníctvom týchto agentúr a inštitúcií : divadlo Maska, Babadlo, Ochotnícke divadlo pri fontáne, Divadelné centrum Martin, Spievankovo, ZUŠ, SZUŠ – Talentum, SZUŠ – Jurošík, FS Zemplínik, FS Jurošík, Ekotopfilm navštívilo na 20 podujatiach cca 8 000 detí. Participovali sme na podujatiach ako Hviezdoslavov Kubín, prezentácii SOŠ-elektro, slávnostnej akadémií Gymnázia P. Horova – 100. výročie, imatrikulácii a akadémii Obchodnej akadémie, prezentácii SZŠ.

Zorganizovali sme už 44. ročník súťaže v prednese poézie pod názvom Horovov Zemplín, ktorá je určená pre IV. a V. kategóriu (študenti gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatoristov – košického a prešovského kraja), ktorých prednesy hodnotila odborná porota. Laureátkou Ceny P. Horova sa stala poslucháčka Konzervatória, Timonova Košice. Súťažilo 21 študentov (DMS a Matica Slovenská v Michalovciach).

V roku 2022 bolo v Kine Centrum premietaných 20 organizovaných filmových predstavení pre deti a mládež, ktoré videlo 1267 návštevníkov.

Pietnymi aktmi sme si pripomenuli na Cintoríne Červenej armády na Hrádku 77. výročie víťazstva nad fašizmom, pri pamätníku na Bielej hore 78. výročie SNP a 78. výročie oslobodenia mesta Michalovce na Cintoríne Červenej armády. Pri tomto výročí nechýbal ani Memoriál Ivana Pšenku (deti a dorast) a Beh o oslobodenie mesta (hl. kategória).

Už tradične v spolupráci s mestom pripravujeme pri príležitosti Dňa matiek program, v ktorom sa predstavil operný spevák Igor Kucer s hudobným doprovodom. V októbri – Mesiaci úcty k starším to bol program pod názvom Vďaka Vám – v programe Pocta legendám s piesňami Karla Gotta a Karla Duchoňa sa predstavil Maroš Bango.

Slávnostný program To najlepšie, čo v meste Michalovce máme, bol spojený s odovzdávaním ocenení za posledné tri roky Čin roka 2019, 2020 a 2021. Diplomom a michalovským Pegasom, ktorého autorom je akademický sochár Ján Leško, mestské zastupiteľstvo ocenilo jednotlivcov a kolektívy, ktoré v rokoch 2019, 2020 a 2021 dosiahli mimoriadne výsledky v oblasti pedagogiky, školstva, kultúry, športu a humanity. V programe vystúpilo Il Dueto.

Prvým z jarmokov, ktoré sa v meste organizovali, počas roka bol Dvadcati jarní jurmarok. Počas troch dní si mohli návštevníci jarmoku vychutnať jarmočnú atmosféru už pri otvorení jarmoku – vztyčovanie vlajky mesta, vystúpenie MSFS Hnojňane z Mihaľovec, prehliadky Uličky remesiel, súťaže vo varení kotlíkového gulášu, vystúpením hudobných skupín Revivals Band SK, Flegment a Ladies & Genitals. Predstavili sa aj Mihaľovski Heligonkári. Tradície pri stavaní mája nám priblížil FS Zemplín. Tretí deň patril 14. ročníku - O pohár primátora mesta – rybárskym pretekom pre deti od 6 rokov (Baňa), mítingu politických strán, Jarnej cene Michaloviec – 19. ročníku jazdeckých pretekov a Podvihorlatskému minimaratónu.

V minulom roku oslávilo naše Ochotnícke Divadlo pri fontáne 10. výročie svojho vzniku predpremiérou a premiérou hry Samko Tále (napísanej podľa knihy Daniely Kapitáňovej Kniha o cintoríne). S touto hrou sa zúčastnili aj krajskej prehliadky – Divadelný Trebišov a postúpili na celoslovenskú – Belopotockého Mikuláš, kde úspešne prezentovali svoje divadelné umenie a predstaviteľ Samka Tále získal cenu za najlepší mužský herecký výkon.

Mestské kultúrne stredisko sa podieľalo na 4. ročníku regionálnej súťaže záujmovo-umeleckej činnosti seniorov Aj jeseň života je krásna...(OO JDS Michalovce, ZKC a hvezdáreň a mesto Michalovce), 16. ročníku Zemplín veterán Rallye 2022 (ZVC Michalovce, KHV Michalovce, mesto Michalovce), 50. výročí FS Zemplínik a 65. výročí FS Zemplín.

V Pláne hlavných úloh nechýbali ani medzi divákmi obľúbené Mihaľovski deski na tribúne – prehliadka divadiel v nárečí, ktorá predstavila Ochotnícke Divadlo pri fontáne s hrou – Mihaľovski panteon a Kladzanske ľudove divadlo KLUD s hrami Pisočok a 47 milíjoni.

Kultúrne leto 2022 ponúkalo 15. ročník organových koncertov – Michalovský organ, kde sa na štyroch koncertoch predstavili títo interpreti – A.G.Virágh – organ (HU) a E. Selejko – saxofón (HU), M. Káčerková – organ (ČR) a L. Nielsen – soprán (Kanada), O. Szabo – organ (SK) a P. Michalica – husle (SK) a K. Hilla – organ (PL). Tieto koncerty sa konajú v rímskokatolíckom kostole Narodenia Panny Márie, majú svoju neopakovateľnú atmosféru a stále pribúdajúcich priaznivcov.

Deň Močarian - na ktorom si obyvatelia tejto časti mesta a hostia pripomenuli 700. výročie prvej písomnej zmienky o Močaranoch, slávnostnou sv. omšou, umelecko-hudobným pásmom – Gorazdov večer a zábavným programom a súťažami (OZ Močarany, Dom Matice slovenskej, mesto Michalovce a ZM) koncertami hudobných skupín : Salk-rock Ľudovky, DA – ŠE Pankpop a Pubkings (tribúna pri MsÚ).

Mesto Michalovce, MsKS a Krajská hvezdáreň a zemplínske kultúrne centrum v Michalovciach pripravili už 62. ročník Zemplínskych slávností. Dvojdňového folklórneho festivalu spevu a tanca sa zúčastnilo cca 600 účinkujúcich jednotlivcov a kolektívov v blokoch pod názvami – Vitajte na zemplínskych slávnostiach, kde sa predstavili domáce kolektívy a jednotlivci z Michaloviec a okolia. A po koniec Mihaľovec – pracovné a humorné pásmo folklórnych kolektívov. Tarnavčan , Hatalovčan, Moravančan, Porubjan, Rakovčan, Škucirka Pavlovce n/U. a FS Svojina. Z Topľanskej doliny – FS Orgonina (Vranov n/T.), Svojina – 20 ročný jubilant – FS Svojina Michalovce. V druhej Pozvánke zemplínskych slávností vystúpili Bracovski chlopi, Dvojo z Mihaľovec, Čemerňanka, Koňušane, Michalovskí heligonkári, Novešan (Tušická Nová Ves), Sobrančanky, Starši chlopi (Michalovce) a Zahorčan. Otvorenie – MSS Hnojňane z Mihaľovec, S láskou k poznaniu – DFS Zemplínik – 50. výročie, Na našim mostičku pametac budzeme – FS Svojina, FS Zemplín, Harčarki z Pozdišovec, Parobci z Dvorianok, sólisti tanečníci a speváci, Dolu našim valalikom – sólista Ľ. Džubák a ĽH Chemlon (Humenné), Na valaľe – FS Chemlon (Humenné), Zemplín 65 – Z tvorby – FS Zemlín (Michalovce). Zemplínske slávnosti sú jedno z Top podujatí MsKS, ktoré aj napriek zložitým technickým podmienkam (tribúna pred

MsÚ) umelo vytvorené zázemie, nedostatočný počet lavičiek priláka cca 2000 a viac návštevníkov.

Počas leta v Michalovciach vyvrcholila aj medzinárodná česko-slovenská Expedícia 18. Hlavným cieľom tejto Expedície 18 bolo pripomenúť si túto jedinečnú cestu a to symbolicky v predvečer 30. výročia rozdelenia Československa na dva samostatné štáty. Vtedajšia najdlhšia cesta I. triedy začínala v okresnom meste Příbram a končila v Michalovciach. Súčasťou tohto podujatia bolo aj vystúpenie FS Mihaľovčan a Ruskovčan v rámci 12. ročníka festivalu Na Zempliňe tak, ako aj výstava veteránov. Michalovčanom odovzdal pozdravy Ing. L. Picka, člen rady Plzenského kraja pre oblasť kultúry, starostlivosti o pamiatky a cestovného ruchu.

Druhým v poradí jarmokov bol už 51. Zemplínsky jarmok. Priniesol bohatú ponuku programov, pre každého niečo. Deti si mohli pozrieť rozprávku Alibaba a zapojiť sa do workshopu Mr. Bubble – bublinová show. Súčasťou otvorenia jarmoku bola aj prezentácia knihy zo série Dejiny Michaloviec – šport do roku 1960. Atmosféru dotvorila FS Mihaľovčan. Centrum mesta a tribúnu oživila bubnová show Batida ale aj vystúpenia skupiny historického šermu Jago a koncerty skupín Karel Gott revival SK, King Shaolin, Lucia Gibarti band a Hi 5 bandu. Po dvoch rokoch zavítal do mesta a na jarmok obľúbený Medzinárodný zraz sveta motocyklov spojený s prejazdom mesta. Veľkým lákadlom pre návštevníkov je Ulička remesiel, svoje výrobky v nej ponúklo 50 remeselníkov. V rámci Tvorivých dielní si deti aj dospelí mohli vyskúšať drevorezbu, tancujúce drevené sochy, točenie predmetov na hrnčiarskom kruhu i techniku paličkovanej čipky. Vedľa budovy MsÚ bola pripravená aj chovateľská výstava drobných zvierat. Zemplínsky jarmok je ďalším z Top podujatí MsKS.

Mestské kultúrne stredisko bolo jedným z organizátorov Odhalenia busty Metoda Dominika Trčku, ktorú odhaľoval bývalý primátor mesta Viliam Zahorčák spolu s emeritným biskupom Milanom Chauturom, zástupcami Rehole redemptoristov a speváckym zborom sv. Jozefa a hostami.

Spolupodielali sme sa na Regionálnej prehliadke ZUČ zdravotne postihnutých detí, mládeže a dospelých – Srdce ako dar, 7. ročníku festivalu – Zemplínska heligónka 2022, Špacirkach po varošu – pri príležitosti dňa obetí holokaustu a rasového násillia na židovskom cintoríne (spolupráca Priatelja Zemplína a Židovská náboženská obec v Košiciach). So Sofroniou o.z. Košice sme návštevníkom priblížili podujatie Temné tiene Jasenovca.

Bolo to memento a panychída venované najstrašnejšej genocíde 20. storočia, ktorá sa odohrala počas II. svetovej vojny vo vyhladzovacom tábore v chorvátskom Jasenovci. Premietli sa krátke úryvky z filmu Krv a popol Jasenovca svetoznámeho režiséra L. Zafranoviča, v programe vystúpili spevácky zbor Rozkvet, rómsky zbor Vienala a trio Klezmer. S prednáškami vystúpili doc. M. Melichárek – balkanista a prof. ThDr. J. Šafin, PhD. (kat. cirkevných dejín a byzantológie). Podujatie sme zakončili vernisážou výstavy obrazov Temné tiene Jasenovca výtvarníčky sestry Marije z kláštora v Jasenovci (obč. menom Vera Antič).

Plán hlavných úloh MsKS zahŕňal aj Slávnostné mestské zastupiteľstvo, na ktorom boli kvôli covidovej prestávke udelené ocenenia : Čestné občianstvo, Cena mesta a Ceny primátora 34 oceneným za roky 2020, 2021 a 2022. V programe vystúpilo spevácke kvarteto Elegance.

Záver roka patril oceňovaniu dobrovoľníkov KSK – Srdce na dlani (KOD Ke), vianočným koncertom ZUŠ, SZUŠ Talent-um, privítaniu Mikuláša 2022 a rozsvieteniu vianočnej výzdoby v meste, podujatiu Pokoj svätý vinšujeme Vám – FS Zemplín i ďalšej premiére Ochotníckeho Divadla pri fontáne s pôvodnou hrou K. Varechovej – Letné svetlo o pol šiestej (obrazy zo života maliara Moussona).

Nechýbal ani 29. ročník Vianočných trhov, ktoré spestrili vystúpenia FS Mihaľovčan, vianočný koncert FS Jurošík, Vianočné koledy v podaní FS Klubovanka aj Kračun na valale so SSK – Stráňanka a FS Mihaľovčan s pásmom zvykov aj s ochutnávkou bobaľok. Súčasťou bola aj Ulička remesiel. Vianočné koledy Búvaj dieťa krásne... zazneli v Michalovskom domove seniorov v podaní operného speváka Ivana Ožváta. Rok 2022 sme zavŕšili súťažou vo vystreľovaní zátok zo šumivého vína a Silvestrom 2022 a 30. výročím osláv štátnosti. Program bol spojený so zapálením vatry, vystúpením hudobnej skupiny D.A.R.S., prípitkom primátora, odpočítavaním, hymnou SR a znelkou mesta.

Prostredníctvom Antikvariátu MsKS ponúka svojim obyvateľom ale i návštevníkom rôzne žánre literatúry. Plán hlavných úloh MsKS na rok 2022 zahŕňal okrem týchto nekomerčných podujatí aj výstavy v Malej galérii a Mestskej galérii Zlatý býk. Výstavy v Malej galérii zahŕňali diela výtvarníkov, amatérov, ktoré prostredníctvom svojich obrazov šírili estetické cítenie a umožnili poznávať ich tvorbu. Prezentovali sa Ľ. Tokárová - Svet mojimi očami (maľba), J. Kováč – Výber z tvorby (maľba), D. Ivančo – výber z tvorby (maľba), J. Čižmár – Zo dna horiacej rieky IV (maľba), I. Fejleková – Zoznámte sa moja duša (maľba na sklo, maľba akrylom), A. Lattová – Kroje v pohybe (maľba), Výber z plenérov (maľba), J. Meszároš – Ja Més – Moje začiatky 2021-2022 (maľba), M. Špeník – Zemplín môj rodný (maľba), Jasenovskí novomučeníci vo svetle vzkriesenia (Ikony – sestra Marija), E. Hochman – Šíra krajina (maľba – akryl).

V Mestskej galérii Zlatý býk sme v spolupráci s mestom pokračovali v projekte Umením búrame hranice, kde sme zrealizovali výstavy Zemplín bez hraníc – výstava diel autorov zo Zemplína, Spoločné korene – výber z tvorby ukrajinských maliarov, Ľ. Lakomá-Krausová – maliarka Zemplína, Umenie nás spája – výber z tvorby maďarských autorov, Medzinárodné maliarske sympóziu 2022, ktorého sa zúčastnilo 15 vybraných umelcov – zo šiestich krajín L. Hodný, L. Hodný jr. (ČR), D. Paczkowska (PL), P. Zelenák (SK), Ľ. Lakomá-Krausová (SK), G. Stumpf (HU), M. Dovhan (UA), A. Slavhorodska (UA), J. Tkáčik (SK), M. Špeník (SK), M. Serdyuk (UA), G. Juhász (HU), A. Matta (SK), Biljana Čurná Roman (Srbsko), J. Sabová Džuppová (SK). Diela vytvorené na tomto sympóziu sa stali ďalšou súčasťou zbierkového fondu Mestskej galérie Zlatý býk. Reagovali sme aj na súčasnú situáciu vo svete a realizovali výstavu pod názvom Umením proti vojne – obrazy ukrajinských maliarov – spolupráca s M. Capovčákom, s Nadáciou Konráda Adenauera sme pripravili panelovú výstavu Berlínsky múr – Hranica naprieč Nemeckom (o časoch nedávno minulých) Výber z tvorby autorov Zemplína, Býk, labute a plenér – michalovský plenér, prechádzky s Majstrom Moussonom (spolupráca s An Atelier) a výstavu fotografií pod názvom Krásy Zemplína fotoobjektívom. Obidve galérie prispievajú k šíreniu umeleckých hodnôt a estetického cítenia najmä u mladej generácie.

V Pláne hlavných úloh MsKS na rok 2022 boli aj komerčné programy, ktoré sú čoraz náročnejšie na organizátora po technickej aj finančnej stránke, MsKS ponúkalo aj napriek tomu široký výber : komédia Už ti nikdy nenaletím – M. Kramár, H. Mickovičová, M. Igonda, L. Barilíková (300 divákov), RND – Pán Strom (200 divákov), Ochotnícke divadlo pri fontáne – Samko Tále (200), Účet – komédia – L. Latinák, A. Hajdu, R. Jakab (250), One women show – Shirley Valentine – Z. Studenková (100), ľudová hudba Stana Baláža – Jak še mace? (200), Klimaktérium ... a čo – komédia – Oňová, Brychtová, Vačková, Valocká (303), RND – Spev kohúta (420), Čajočky – muzikálová komédia (350), Lacikám nedráždi – A. Kraus, V. Ráková, M. Miškecková (200), Ochotnícke divadlo pri fontáne – Letné svetlo o pol šiestej (2x – 441 divákov), koncerty Fats Jazz Band a Gapa & Mečiar- Blues connection, Lúčnica, Korene – hudobná skupina Iconito a FS Zemplín.

Oddelenie Kina Centrum je neoddeliteľnou súčasťou kultúrno-osvetovej činnosti MsKS. Má kapacitu 431 miest aj s balkónom. Jeho hracím profilom je utorok až nedeľa, alebo sa posúva podľa potrieb MsKS alebo distribútorov. Jeho špecifikom je sála, ktorá sa využíva pre potreby a akcie MsKS a zároveň je aj kinosálou. Preto je vždy nutnosťou zosúladiť dramaturgické plány oddelenia kultúry, vzdelávania a informácií a kina Centrum.

Kino Centrum malo v roku 2022 podpísané zmluvy s 13-timi distribútorскими spoločnosťami. Odpremietaných bolo 634 filmových predstavení, ktoré videlo 39 537 návštevníkov. Vstupné sa pohybovalo od 3,- Eur do 5,- Eur. Diváci si mohli vybrať filmy buď v 2D alebo 3D kvalite. V priemere na jedno predstavenie prišlo 62 divákov. Najúspešnejšími filmami z hľadiska počtu návštevníkov ale aj tržieb boli filmy : Mimoni 2: Zloduch prichádza (3268 divákov), Avatar : Cesta vody (2348), Thor: Láska a hrom (1913), Šťastný nový rok 2 – dobro došli (1809), Encanto : čarovný svet (1749), Ježko Sonic 2 (1614 divákov).

V roku 2022 kino Centrum premietalo 20 organizovaných predstavení, ktoré videlo 1267 divákov, bez vyberania kultúrnych poukazov, nakoľko MK SR nám vrátilo zmluvu. Náročný divák mohol vidieť najúspešnejšie cestovateľské a outdorové filmy na Expedičnej kamere 2022 a filmy z extrémneho lyžovania na Snow film feste.

Kino Centrum je tzv. kamenné a jednosálové, ale aj tak mu patrí popredné miesto v rebríčku kín na Slovensku z hľadiska návštevnosti.

MsKS svoju činnosť v roku 2022 propagovalo prostredníctvom mesačníka Kam za kultúrou, v ktorom boli propagované podujatia na daný mesiac organizované MsKS a program kina Centrum, kinoplagátmi na jednotlivé mesiace, na internetovej stránke MsKS www.kultura.michalovce.sk, kde je aj možný predaj vstupeniek, pútačmi a prostredníctvom internetových stránok mesta, televízie Mistral a ďalších médií.

MsKS svojou činnosťou nielen naplnilo Plán hlavných úloh MsKS na rok 2022, ale ho aj doplnilo o nové podujatia. A o tom, že v živote mesta zohráva dôležitú úlohu svedčia počty návštevníkov, rôznorodosť podujatí a nutnosť ho technicky zdokonaľovať, nakoľko je to jediná sála v meste s takýmto vybavením.

PLÁN HLAVNÝCH ÚLOH MsKS NA ROK 2023

Úlohy stále:

1. Počas celého roka reagovať na výročia, sviatky, aktuálne udalosti
2. V spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami realizovať prednášky, besedy, stretnutia.
3. Zabezpečiť výstavy v Malej galérii MsKS a Mestskej galérii Zlatý býk
4. V maximálnej miere krátkodobo prenajímať priestory pre rozvíjanie záujmovo – umeleckých a vzdelávacích aktivít občanov a kolektívov.

PLÁN HLAVNÝCH ÚLOH MsKS NA ROK 2023

JANUÁR

- Výstava v Malej galérii – Výber z tvorby –
Mária Vassova - Poľašková 2.1. – 31.1.2023
- Výstava v Mestskej galérii Zlatý býk –
Krásy Zemplína fotoobjektívom 2.1. – 31.1.2023

FEBRUÁR

- koncert SZUŠ Talentum 8.2.2023 MsKS, SZUŠ VS MsKS
- KVARTETO – divadelné predstavenie 13.2.2023 MsKS VS MsKS
- AMOS – predstavenie pre mládež 14.2.2023 MsKS VS MsKS
- Divadlo Maska – Smejko a Tanculienka 25.2.2023 MsKS VS MsKS
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v Malej galérii – Ľ. Tokárová - Živly - 1.-28.2.2023
- Výstava v Mestskej galérii Zlatý býk - Výber z plenérov - 2.2-3.4.2023

MAREC

- Svet okolo nás – prednáška 3.3.2023 MsKS VS MsKS
- Divadelné centrum Martin - predstavenie 22.3.2023 MsKS VS MsKS
- RND – Madona s dieťaťom – div. predstav. 23.3.2023 MsKS VS MsKS
- To najlepšie, čo v meste Michalovce máme marec MsKS, MsÚ VS MsKS
- spojené s odovzdávaním Činov roka 2022
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v Malej galérii – Peter Horváth –
Tri v jednom 1.-31-3-2023 MsKS MG MsKS
- Výstava v MsG ZB – Výber z plenérov 2.2. – 3.4.2023 MsKS MsG ZB

APRÍL

- Talkshow – Neskoro večer 13.4.2023 MsKS VS MsKS
- Divas, dance day – tanečná prehliadka 24.4.2023 MsKS VS MsKS
- Michalovská hudobná jar – 58. ročník apríl MsKS VS MsKS
- Dvacatiperši jarní jurmarok 28.-29.4.2023 MsÚ, MsKS Tribúna pri MsÚ
- Stavanie mája v podaní FS Zemplín 30.4.2023 Tribúna pri MsÚ
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v MG – Matej Haluška – maľba apríl MsKS MG MsKS
- Výstava v MsG ZB – Výber z plenérov 3.4.2023 MsKS MsG ZB

MÁJ

- Mítingy politických strán 1.5.2023 MsÚ, MsKS Tribúna pred MsÚ
- Pohár primátora mesta –
preteky v love rýb udicou detí (Baňa) 1.5.2023 Mesto Mi, MOSRZ Mi Baňa

- Podvihorlatský maratón – XXXVII. ročník 1.5.2023 Mesto MI, AK Michalovce a okolie
- Michalovský polmaratón – XVIII. ročník 1.5.2023 Mesto MI, AK Michalovce a okolie
- Polmaratónska štafeta – V. ročník 1.5.2023 Mesto MI, AK Michalovce a okolie
- Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti
78. výročia oslobodenia republiky máj MsÚ, SZPB cintorín ČA
- 60. výročie IV. ZŠ 24 - 25.5.2023 VS MsKS
- Klimaktérium – divadelné predstavenie 5.5.2023 MsKS VS MsKS
- Deň matiek - koncert máj MsKS, Mesto MI VS MsKS
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v MG – Marcela Mitrová –
Ilúzia na hojdačke (maľba) máj MsKS MG MsKS
- Výstava v MsG ZB – Anton Kováč, ak. maliar
Výber z tvorby 9.5.-19.5.2023 MsKS MsG ZB

J Ú N

- Deň Južanov
kultúrno – športový deň obyv. sídliska Juh jún Mesto MI,
IV. ZŠ, VI. ZŠ, MŠ poslanci za VO, MsKS areál VI.ZŠ
- Na koho to slovo padne 5.6.2023 MsKS VS MsKS
- Mihaľovski deski na tribúne – jún MsKS tribúna pri MsÚ
prehliadka divadiel v nárečí
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v MG – ZUŠ - výtvarný odbor jún MsKS MG MsKS
- Výstava v MsG ZB jún MsKS MsG ZB
- Zemplín veterán rallye jún tribúna pri MsÚ

J Ú L

- Michalovský organ – XVI. ročník - 2 koncerty 13.7.2023 MsKS Rímsko-kat.kostol
a 27.7.2023 Narodenia Panny Márie
- Kultúrne leto – promenádny koncert 1x júl MsKS tribúna pri MsÚ
- Deň Močarian júl MsKS
- Workshop 1x mesačne MsKS a Podoby Zemplína o.z. MsG ZB
- Výstava v MG – Anna Lattová –
Výber z tvorby júl MsKS MG MsKS
- Výstava v MsG ZB júl MsKS MsG ZB

AUGUST

- 63. ročník Zemplínskych slávností 13.8.2023 Mesto MI, MsKS tribúna pri MsÚ
folklórna prehliadka spevu a tanca
- Michalovský organ – XVI. ročník - 10.8.2023 MsKS Rímsko-kat.kostol

	koncert 2x	a 31.8.2023		Narodenia Panny Márie
-	52. ročník Zemplínskeho jarmoku	18. – 19.8.2023	MsKS, Mesto Mi	tribúna pri MsÚ
-	Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 79. výročia SNP	august	Mesto MI, SZPB,	Biela hora
-	Workshop	1x mesačne	MsKS a Podoby Zemplína o.z.	MsG ZB
-	Výstava v MG – Juraj Kováč –			
	Výber z tvorby	august	MsKS	MG MsKS
-	Výstav v MsG ZB	august	MsKS	MsG ZB

SEPTEMBER

-	Pražský komorný orchester			
	koncert vážnej hudby	16.9.2023	MsKS	VS MsKS
-	Profesionálny program	september	MsKS	VS MsKS
-	Workshop	1x mesačne	MsKS a Podoby Zemplína o.z.	MsG ZB
-	Výstava v MG – Michalovský plenér	1.-30-9-2023	MsKS	MG MsKS
-	Výstava v MsG ZB	september	MsKS	MsG ZB

OKTÓBER

-	Profesionálny program	október	MsKS	VS MsKS
-	Vďaka Vám – podujatie v rámci Mesiaca úcty k starším	október	MsKS, MsÚ	VS MsKS
-	48. roč. Michalovskej hudobnej jesene	október	MsKS	VS MsKS
-	Výstava v MG – M. Špenik – Výber z tvorby	október	MsKS	MG MsKS
-	Výstava v MsG ZB	október	MsKS	MsG ZB

NOVEMBER

-	Na Zemplíne tak...	november	MsKS	VS MsKS
-	47. ročník Horovovho Zemplína - súťaže v umeleckom prednese poézie	23.11.2023	MsKS,DMS	MS MsKS
-	Pietny akt pri príležitosti 79. výročia oslobodenia mesta	24.11.2023	Mesto MI, MsKS	cintorín ČA – Hrádok
-	Memoriál I. Pšenku – Beh oslobodenia mesta Michalovce	24.11.2023	MsKS, Mesto MI	Nám. osloboditeľov
Atlet.klub
-	Profesionálny program	november	MsKS	VS MsKS
-	Workshop	1x mesačne	MsKS a Podoby Zemplína o.z.	MsG ZB
-	Výstava v MG – Katarína Belly	november	MsKS	MG MsKS
-	Výstava v MsG ZB - Miroslav Capovčák – Jubilejná	1.11.-31.12.2023	MsKS	MsG ZB

DECEMBER

- Rozsvietenie stromčeka a Mikuláš...	6.12.2023	MsKS	tribúna pri MsÚ
- Slávnostné zasadnutie MsZ spojené s odovzdávaním Čestného občianstva mesta, Cien mesta a Cien primátora mesta	december	MsKS	VS MsKS
- Premiéra Ochotníckeho divadla pri fontáne	12.12.2023	MsKS	VS MsKS
- 30. ročník Vianočných trhov	8.-9.12.2023	MsÚ, MsKS	Obch. ulica a Sládkoviča
- Vianočný koncert	december	MsKS	VS MsKS
- Vystreľovanie zátok zo šumivého vína	31.12.2023	MsÚ, MsKS	pešia zóna pri MsÚ
- Silvester 2023 a 30. výročie Osláv štátnosti	31.12.2023	MsKS	tribúna pri MsÚ
- Workshop	1x mesačne	MsKS a Podoby Zemplína o.z.	MsG ZB
- Výstava v MG – Ladislav Fedorik – maľba	december	MsKS	MG MsKS
- Výstava v MsG ZB - Miroslav Capovčák – Jubilejná	1.11.-31.12.2023	MsKS	MsG ZB

Z: PhDr. Milada Tomková, riaditeľka MsKS
T: február 2023

Dom Matice slovenskej v Michalovciach v 2022/ PhDr. Karina Obšatníková, PhD.

Dom MS Michalovce vznikol 1.2.1991 a metodicky riadi MO MS v okresoch Michalovce, Trebišov a Sobrance. Taktiež spolupracuje s Oblasťou organizáciou Matice slovenskej na Zakarpatsku a s inštitúciami najmä v meste Michalovce, ale tiež Trebišov, Sobrance a s obecnými úradmi v obciach v týchto okresoch. Základná orientácia Domu MS sa sústreďuje na rozvíjanie kultúrno-spoločenských a športových aktivít, na podnikateľskú činnosť, prácu s mládežou, spoluprácu so Slováckmi na Ukrajine. Ďalej sú to viaceré školské akcie a podujatia tradičnej ľudovej kultúry a ďalších oblastí záujmovej umeleckej činnosti.

Rok 2022 bol z hľadiska podujatí veľmi bohatý. Začiatok roka sme začali výstavou umiestnenou na ZŠ T.J. Moussona a pokračovali už tradične na okresných kolách recitačných súťaží Studnička dávnej minulosti, či Šaliensky Matko v Michalovciach a v Trebišove. V rámci tradičných podujatí DMS Michalovce nechýbali ani ďalšie recitačné súťaže, výstavy, návštevy pamätných izieb, besedy pre žiakov ZŠ a SŠ na rôzne témy k rôznym osobnostiam a udalostiam. V letných mesiacoch sa konali folklórne slávnosti či už v meste alebo v obciach, kde vystúpilo množstvo matičných kolektívov, potešili nás aj naši krajanovia z Chorvátska, Srbska, Poľska, Maďarska a iných kútov sveta. Organizovali sme aj rôzne športové podujatia, ktoré potešili hlavne mladšiu generáciu. Cieľom všetkých podujatí bolo zviditeľniť MS a upozorniť na jej dôležitú úlohu, ktorú zastáva v tejto dobe.

Medzi naše významné aktivity v roku 2022 patrilo aj založenie nového MO MS v Pinkovciach, digitalizácia pamätnej izby a dokumentov mons. F.J. Fugu, podujatie s medzinárodnou účasťou Tradičný odev a jeho scénické podoby, ktoré trvalo po dobu troch dní. V rámci MS vyhláseného roka za Rok odkazu štúrovcov sa uskutočnili viaceré prednášky na túto tému v podaní výskumno-vývojového pracovníka MS a spisovateľa Lukáša Perného a riaditeľky DMS Michalovce.

Dôležité je spomenúť aj úpravy v DMS Michalovce, pretože ako riaditeľka a jediný zamestnanec DMS Michalovce som tiež zodpovedná za chod budovy, za revízie a všetky potrebné náležitosti, ktoré si vyžadujú veľa času a energie. Budova a jej vybavenie si už pýta komplexnú rekonštrukciu, nefunkčnosť kotlov, radiátorov, potrubí a iného je veľmi únavné. Aj pri maximálnej snahe je to stále náročnejšie. Jedno sa opraví, druhé pokazí.

V rámci Roku odkazu štúrovcov sa uskutočnilo:

- 24.3.2022 – Michalovce, Beseda v DMS Michalovce so žiakmi ZŠ s Lukášom Perným na tému Štúrovci
- 20.4.2022 – Michalovce, Beseda so žiakmi- stredná odborná škola technická Michalovce na tému Štúrovci
- 28.11.2022 - Michalovce, Výstava- Štúrovci na GPH
- 5.12.2022 – Michalovce, Výstava- Štúrovci na Strednej odbornej škole technickej

- 5.12.2022 – Michalovce, Sládkovič 2022 – recitácie básni spojené s hudobným doprovodom
- 26.12- 8.1.2022- Trnava pri Laborci, Výstava – Štúrovci spojená s besedou
- Pripomenutie si J.M.Hurbana – besedy v DMS pre žiakov ZŠ k tejto osobnosti
- prednášky pre žiakov základných škôl

Hlavné podujatia DMS Michalovce:

- 22.3. 2022 – Pavlovce nad Uhom, Pripomenutie si hrdinov Malej vojny pri pamätníku v Pavlovciach nad Uhom
- 24.3.2022 – Michalovce, Pripomenutie si osobnosti prof. Hlaváča pri pamätníku, A.I. Dobrianského pri buste, ako aj prvého predsedu MS Š. Moyzesa pred budovou MS pri jeho buste so žiakmi ZŠ a Lukášom Perným
- 11.4.-12.4.2022 – Vinné, Digitalizácia pamätnej izby mons. Fugu vo Vinnom
- 11.6.- 13.6. 2022 – Michalovce, Tradičný odev a jeho scénické podoby
- 22.7.2022 – Cejkov, Matičná vatra zvrchovanosti
- 31.7.2022 – Močarany, Deň Močarian, Gorazd Zvonický
- 22.11. 2022- Michalovce, Zlatý matičný hlások pre MŠ
- 24.11.2022 - Michalovce, Zlatý matičný hlások pre ZŠ

Uskutočnené podujatia za rok 2022:

- 17.1.2022 -Michalovce, ZŠ T.J. Moussona – výstava MS – Cesta slovenskou Amerikou
- 24.1.2022 – Močarany, pripomenutie si osobnosti Ernesta Sirochmana, ktorý stám pri zrode pamätnej izby G. Zvonického
- 24.1.2022 – Zalužice, ZŠ Zalužice – výstava MS
- 27.1.2022 - Michalovce, Prezentácia zemplínskeho kroja
- 6.2.2022- Pozdišovce, 600 ročná história hrnčiarstva v Pozdišovciach
- 7.2.2022 – Michalovce, Studnička dávnej minulosti
- 11.2.2022 – Michalovce, Pripomenutie si prof. Hlaváča pri pamätníku
- 15.2. 2022 - Michalovce, Výroba tradičného medovníčka a výrobkov z kože, dreva
- 22.2.2022 - Michalovce, MŠ Školská, maľovanie znaku MS, spievanie hymny SR, tradičných ľudových piesní
- 18.3.2022 – Michalovce, otvorenie výstavy k MDŽ
- 22.3. 2022 – Pavlovce nad Uhom, Pripomenutie si hrdinov Malej vojny pri pamätníku v Pavlovciach nad Uhom
- 24.3.2022 – Michalovce, Beseda v DMS Michalovce so žiakmi ZŠ s Lukášom Perným na tému Štúrovci
- 24.3.2022 – Michalovce, Pripomenutie si osobnosti prof. Hlaváča pri pamätníku, A.I. Dobrianského pri buste, ako aj prvého predsedu MS Š. Moyzesa pred budovou MS pri jeho buste so žiakmi ZŠ a Lukášom Perným
- 31.3.2022 – Trebišov, Šaliarsky Mat'ko v okrese
- 6.4.2022 – Záhor, Matičiari krajanom, zbierka CD s ľudovými piesňami pre krajanov do zahraničia

- 7.4.2022 – Michalovce, Veľkonočné tvorivé dielne pre seniorov v priestoroch DMS
- 11.4.-12.4.2022 – Vinné, Digitalizácia pamätnej izby mons. Fugu vo Vinnom
- 12.4.2022 – Vinné, Pripomenutie si mons. Fugu pri pamätníku vo Vinnom
- 13.4.2022 – Michalovce, Pripomenutie si osobnosti A. I. Dobrianskeho pri buste
- 20.4.2022 – Michalovce, Beseda so žiakmi- stredná odborná škola technická Michalovce na tému Štúrovci
- 20.4.2022 – Michalovce, Pripomenutie si prvého predsedu MS Š. Moyzesa pred budovou MS pri jeho buste so žiakmi ZŠ
- 21.4.2022- Michalovce, Okresné kolo I.-II. Kategória 68.Hviezdoslavov Kubín
- 22.4.2022- Michalovce, Okresné kolo III.- IV. kategória68.Hviezdoslavov Kubín
- 15.5.2022 – Záhor, Deň matiek
- 17.5.2022 – Michalovce, Deň matiek, stretnutie matičiarov
- 25.5.2022 – Trnava nad Laborcom, Pripomenutie si osobnosti V. Gaňu pri pamätníku a návšteva jeho pamätnej izby
- 25.5.2022 – Bánovce nad Ondavou, P. Horov 108.výročie narodenia
- 27.5.2022 – Majstrovstvá Slovenska v silovom trojboji našich matičiarov
- 7.6.2022 – Michalovce, Medzinárodné maliarske sympóziu – vernisáž
- 11.6.- 13.6. 2022 – Michalovce, Tradičný odev a jeho scénické podoby
- 13.6.2022, Michalovce, Súťaž o najlepši gul'áš
- 19.6.2022 – Kaluža – Košík perinbaby Mariky, spomienková slávnosť na Máriu Stojákovú
- 3.7.2022 – Michalovce, Silový trojboj matičiarov na majstrovstvách Európy
- 11.7.2022 – Michalovce, Tvorivé dielne, denný tábor pre MŠ
- 22.7.2022 – Cejkov, Matičná vatra zvrchovanosti
- 31.7.2022 – Močarany, Deň Močarian, Gorazd Zvonický
- 17.8.2022 – Michalovce, Na zemplíne tak...
- 21.8.2022 – Záhor, Oslavy obce, Ukážka zvykov a tradícií
- 27.8.2022 – Michalovce, pietny akt kladenia vencov
- 17.9.2022 – Klokočov, Zemplínsky kapor, medzinárodná účasť
- 3.10. 2022 – Michalovce, Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva, MO MS získalo Cenu mesta Michalovce
- 8.10.2022 – Michalovce, Heligonka
- 22.11. 2022- Michalovce, Zlatý matičný hlások pre MŠ
- 24.11.2022 - Michalovce, Zlatý matičný hlások pre ZŠ
- 24.11.2022 – Michalovce, Horovov Zemplín, recitačná súťaž
- 25.11.2022 – Michalovce, pietny akt kladenia vencov
- 25.11.2022 - Michalovce, Beh o štít mesta Michalovce – Detský beh Ivána Pšenka
- 28.11.2022 - Michalovce, Výstava- Štúrovci na GPH
- 30.11.2022 – Trnava pri Laborci, návšteva pamätnej izby a matičiarky p. Šamudovskej, ukážka kroník
- 4.12.2022 –Michalovce, Čaro medovníčka
- 5.12.2022 – Michalovce, Andrej Sládkovič

- 5.12.2022 – Michalovce, Výstava- Štúrovci na Strednej odbornej škole technickej
- 10.12.2022- Michalovce, Kračun na valale
- 15.12. 2022 – Bežovce, Bežovčanki na koledze...
- 18.12.2022 – Močarany, rozsvietenie stromčeka, koledy, tradičné jedlá
- 23.12. 2022 – Močarany, Vianočné posedenie
- 26.12- 8.1.2022- Trnava pri Laborci, Výstava – Štúrovci spojená s besedou
- 30.12.2022 – Pavlovce nad Uhom, Vianočné koledy
- 30.12.2022 – Sobrance, Vianočné koledy

Čo nás však veľmi teší je natočenie štyroch dokumentov k pamätným izbámešte pri príležitosti 100, výročia MO MS a 30.výročia DMS, ktoré sú v Močaranoch, v Trnave pri Laborci, vo Vinnom a v Bánovciach nad Ondavou. Všetky štyri pamätné izby sú sprístupnené širokej verejnosti, ako aj žiakom a učiteľom základných, stredných a vysokých škôl. Vďaka týmto pamätným izbám môžu návštevníci získať predstavu o živote, tvorbe štyroch významných velikánov (Gorazd Zvonický, Viliam Gaňo, mons. František J. Fuga a Pavol Horov),ale aj ďalších osobností, ktoré boli súčasťou ich života. Hovorí sa, že je lepšie raz vidieť, ako stokrát počuť, čo návšteva týchto pamätných izieb len potvrdzuje.

Osobitnou kategóriou je spolupráca s Oblasťou organizáciu Matice slovenskej na Zakarpátí. Tradične sa tam už dve desaťročia konajú výnimočné podujatia, ktoré udržiavajú národné povedomie Slovákov žijúcich na Ukrajine – Slovenský slávik, Čaro rozprávky, Slávnosti Slovenskej kultúry na Ukrajine, alebo Slovenská veselica a azda najkrajšie podujatie Slovenský Betlehem v Užhorode. Spolupráca DMS Michalovce s OO MS na Zakarpatsku pretrváva naďalej aj napriek pandemickej situácii, ktorá bola v minulom roku na podujatia ohraničená iba na školách a v online priestore, čo nás veľmi mrzí a tento rok našich susedov a krajanov zasiahla vojna. S predsedom OO MS pánom Hajnišom aj s učiteľmi a krajanmi sme v neustálom kontakte a pomáhame im ako sa dá. Katolícke kalendáre, knihy pre deti a iné potrebné školské pomôcky putovali na školu, tak ako každý rok.

Na všetkých podujatiach sa snažíme o propagáciu MS a mesta Michalovce, či už formou uverejnenia príspevkov v regionálnych novinách Michalovčan, odvysielaním reportáží v regionálnej TV Mistrál, určite však aj na sociálnych sieťach, alebo rozdávaním SNN a iných tlačovín na besedách, školách ako aj širokej verejnosti u nás v DMS Michalovce. O propagáciu MS a mesta Michalovce a šírenia ich dobrého mena sa snažíme vo všetkých možných dostupných médiách. **To, že pracujeme a je našu prácu aj vidieť svedčí aj udelenie Ceny mesta Michalovce za rok 2021, ktorá bola udelená MO MS v Michalovciach kvôli covidovej situácii až tento rok.**

Správa ZKGZ v Michalovciach za rok 2022 pre kultúrnu komisiu mesta

V roku 2022 sa naši čitatelia a používatelia začali postupne vracat' do knižnice. Knižnica im sprístupnila svoj knižničný fond bez nejakých väčších obmedzení. O spoločných podujatiach sa to povedať nedalo. Do polovičky februára sme ešte ponúkali kultúrno-spoločenské, kultúrno-výchovné podujatia v on-line priestore. Aj napriek tomu, že sme sa počas celého roka svojou činnosťou snažili dosiahnuť úroveň čitateľov a výpožičiek spred obdobia pandémie, zatiaľ sa nám to v roku 2022 nepodarilo.

V uplynulom roku knižnica formou získaných finančných prostriedkov z grantov z Fondu na podporu umenia zrealizovala viaceré tradičné, úspešné a aj nové projekty, ako: cyklus 4 prednášok Neznámy Zemplín, seminár pre stredoškolských učiteľov slovenského jazyka a študentov SŠ Čitateľská úroveň mládeže, seminár pre učiteľov MŠ, ZŠ a knihovníkov – Detský čitateľ formotvorné prostredie IV., besedy so spisovateľmi, psychológmi, tvorivé dielne, výstavy... Zapájali sme sa aj do celoslovenských aktivít na podporu čítania, ako Celé Slovensko číta deťom, Noc s Andersenom, Čitateľský maratón, EX LIBRIS Hlohovec a pod.

Celkovo bolo usporiadaných 338 podujatí, ktoré navštívilo 15 980 návštevníkov, uskutočnili sme 135 informačných príprav, ktorých sa zúčastnil 2 877 žiakov a študentov.

Veľmi zodpovedne sme začali riešiť nový jednotný knižnično-informačný systém DAWINCI v našej knižnici, v ktorom pracujeme od novembra 2022. V tomto systéme od roku 2021 pracuje Zemplínska knižnica v Trebišove a ku koncu roka 2022 sa pridala aj Gemerská knižnica P. Dobšinského v Rožňave. Dvaja pracovníci sa preto v októbri zúčastnili odborného seminára „Stretnutie klientov a priateľov spoločnosti SVOP“ v Žiline, ktorá zastrešuje KIS DAWINCI.

Nezabúdali sme ani na našich zamestnancov a pozornosť sme venovali ich odbornému rastu. Okrem odborného seminára pre knihovníkov a učiteľov MŠ a I. stupňa ZŠ „Detský čitateľ – formotvorné prostredie IV.“ a preškolenia zamestnancov do nového KIS DAWINCI sa jednotliví zamestnanci zúčastnili aj iných odborných a vzdelávacích podujatí v rámci Slovenska. Spolu ich bolo 26 a to buď osobne, alebo v on-line priestore.

K základným činnostiam knižnice patrí pravidelné doplňovanie knižničných fondov a poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb. Týmto zámerom sú podriadené ďalšie činnosti, propagácia a organizovanie podujatí na zvýšenie počtu používateľov, výpožičiek aj návštevnosti. Činnosť Zemplínskej knižnice G. Zvonického v Michalovciach bola v roku 2022 zameraná na uspokojenie čitateľských potrieb a čitateľských záujmov všetkých kategórií používateľov. Snažili sme sa doplňovať fondy aj viacerými exemplármi z knižných titulov ponúkanými na knižnom trhu. Vedenie knižnice tejto úlohe venovalo náležitú pozornosť. V doplňovaní knižničného fondu hľadalo aj iné zdroje na ich kúpu. Takýmito zdrojmi boli grantový systém Fondu na podporu umenia v rámci projektu **Nové knihy pre**

všetkých, dotácia z rozpočtu mesta Michalovce na rok 2022 cez projekt **Dobrymi knihami otvorme bránu novým čitateľom**, Kultúrne poukazy MK SR a akcia v rámci Týždňa slovenských knižníc **Kúp knihu pre knižnicu**. Spolu sme získali 11 687,75 €. Z finančných zdrojov vo výške 15 921,08 € od zriaďovateľa KSK sme nakúpili knihy a časopisy.

Celkovo sme do fondu zaevidovali 1 795 nových knižničných jednotiek a 338 darovaných kníh.

V rámci on-line a telefonickej metodologickej pomoci sme poskytli informácie a usmernenie 14 obecným a 2 mestským knižniciam pri vyplňaní Ročného výkazu o knižnici za rok 2022.

Aj v roku 2022 sme pokračovali v modernizácii interiérového vybavenia našich priestorov vďaka projektu FnPU - K modernejšej knižnici IV a príspevku od zriaďovateľa KSK. Cieľom projektu bolo vytvorenie nových priestorov pre internetové služby, do ktorých sa zakúpili nové PC stoly, počítače a skriňa, ktorá slúži na uloženie zvukových kníh zo Slovenskej knižnice pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči. Došlo k vynoveniu interiérového vybavenie knižnej burzy nákupom nových regálov, do ktorých nám pravidelne pribúdajú knihy formou darov od čitateľov. Počas letných mesiacov došlo k úpravám a vymaľovaniu stien v spoločenskej miestnosti, nainštalovaniu nového závesného systému, ktorý poslúži na prezentáciu výstav, lebo ich počet neustále rastie. V týchto priestoroch sa koná podstatná časť našich podujatí počas celého roka.

Kolektív knižnice sa v priebehu celého predchádzajúceho obdobia snažil byť tu pre svojich používateľov, návštevníkov a čitateľov. Svojimi aktivitami oslovujeme stále širšiu platformu verejnosti. Na podujatiach knižnice tak môžete stretnúť mamičky s bábätkami, školské kolektívy, žiakov a študentov, ale aj tých skôr narodených, pre ktorých sa knižnica stala každodenným miestom svojich návštev. Sme si vedomí mnohých ďalších výziev, ktoré pred knižnicou stoja a veríme, že ich zvládneme zodpovedne a vždy to bude na prospech našich používateľov.

Pozitívne faktory:

- kvalitný knižničný fond určený pre všetky vekové kategórie
- celková bezbariérovosť knižnice nainštalovaním stoličkového výťahu
- budovanie fondu regionálnych autorov
- spolupráca s materskými, základnými a strednými školami
- spolupráca s DSS a OZ
- stabilní a aktívni čitatelia

- profesionálni a zanietení zamestnanci
- úspešné zabehnuté podujatia
- aktivity a možnosti komunitnej práce
- zapájanie sa do celoslovenských akcií
- aktívne sociálne siete Facebook a Instagram
- k 31. 12. 2022 bolo schválených päť zo šiestich podaných projektov, z ktorých sme získali 18 500,00 €. Posledný projekt Roboti v knižnici bol podaný v decembri a jeho výsledky budeme vedieť začiatkom roka 2023
- od novembra 2022 knižnica prešla na nový knižnično-informačný systém Dawinci, ktorý priniesol čitateľom lepšiu orientáciu vo vyhľadávaní kníh a tiež uľahčil prácu k nihovníkom
- v júni až novembri 2022 došlo k vytvoreniu nových priestorov internetového odd. a rekonštrukcii spoločenskej miestnosti, jej súčasťou bolo nainštalovanie nového závesného systému v spoločenskej miestnosti, čím sa zatraktívili výstavné priestory knižnice.

Negatívne faktory:

- nedostatočné parkovacie miesta pri knižnici
- nedostatočné skladové priestory
- absencia práva povinného výtlačku regionálnych neperiodických publikácií
- ubúda nám počet detských čitateľov aj napriek množstvu podujatí, ktoré pre deti pripravujeme. Pripisujeme to celkovému demografickému vývoju.

Čísla a fakty – ZKGZ v roku 2022

Počet kultúrno-výchovných podujatí 338, počet účastníkov na týchto podujatiach 15 980.

Z toho on-line aktivity 22 počet účastníkov na týchto aktivitách 5 313.

Počet informačných príprav pre deti MŠ, žiakov ZŠ, študentov stredných škôl a učilíšť 135.

Počet účastníkov na informačných prípravách 2 877.

Počet účastníkov využívajúcich služby internetu 651.

Počet návštevníkov využívajúcich služby študovne 2 150.

Počet vypracovaných rešerší 11.

Počet MVS poskytnutých knižniciam 13.

Počet MVS poskytnutých našim čitateľom 44.

V roku 2022 zaregistrovala knižnica v centrálnej budove a na pobočkách 1 293 nových čitateľov.

Počet aktívnych čitateľov, ktorí od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 uskutočnili aspoň 1 výpožičku, vrátenie, predĺženie alebo žiadanku je 4 200.

Celkový počet čitateľov, ktorí v roku 2022 použili výpožičné služby 30 898.

Katalóg našej knižnice využilo: 32 678 čitateľov.

Webovú stránku knižnice www.zkgz.sk navštívilo jedinečných návštevníkov 11 584.

Počet návštev našej webovej stránky 32 069.

Počet návštevníkov facebooku - 1 761

Počet návštevníkov instagramu - 543

Celková návštevnosť knižnice v roku 2022: 49 679 návštevníkov (aj s návštevníkmi podujatí a IP)

Evidovaní čitatelia podľa kategórie – porovnanie rokov 2018 – 2022

Kategória	2018	2019	2020	2021	2022
Dospelí čitatelia	3 521	3 567	3 591	3 037	2657
Deti do 15 rokov	2 308	2 451	2 237	1 601	1543
Spolu	5 829	6 018	5 828	4 638	4 200

Výpožičky podľa formy – porovnanie rokov 2018 – 2022

Forma	2018	2019	2020	2021	2022
Absenčné výpožičky	112346	121 996	105 363	89 909	120 623
Prezenčné výpožičky	33 560	45 354	31 500	26 937	46 270
Spolu	136 300	167 350	136 863	116 846	166 893

2. ŤAŽISKOVÉ ÚLOHY

Slovo, Jazyk, Kniha putovná výstava kníh národnostných menšín na Slovensku v roku 2023
Výstavu prináša BIBIANA - Medzinárodný dom umenia pre deti. Ambíciou výstavy, ktorá prezentuje knihy a časopisy pre deti 14 národnostných menšín žijúcich na Slovensku, je priblížiť a sprostredkovať širokej verejnosti literárne bohatstvo menšín, ktoré na našom území žijú a uchovávajú si svoj materinský jazyk a kultúru.

Termín: 2.1. -31.1.2023

Neznámy Zemplín - Cyklus dvoch stretnutí s regionálnym historikom Mgr. Matejom Starjárom, PhD na rôzne zaujímavé témy – prednášky + prezentácie.

Termín: marec, november 2023

Alžbeta Báthory -Čachtická pani prednáška spojená s besedou s Milanom Zacha Kučerom – spisovateľom, kreatívny riaditeľom CS filmu, filmovým dokumentaristom.

Termín: marec 2023

Noc s Andersenom – medzinárodné podujatie ČR, Poľsko, Slovinsko... Knižnica sa premení na rozprávkový dom. Podujatie sa ponesie v duchu 100. výročia narodenia Kristy Bendovej.

Termín: marec 2023

Literárne dni seniorov (X. ročník) - prehliadka seniorov v prednese poézie, prózy a prezentácie vlastnej tvorby. Podujatie sa koná v spolupráci s Mestskou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska.

Termín: máj 2023

Československá branná moc na južnom Zemplíne v medzivojnovom období - prednáška s PhDr. Václavom Ihnátom pre žiakov 2. stupňa ZŠ.

Termín: september 2023

Kniha čítaná sluchom — stretnutie s Mgr. Lapšanským o zvukových knihách. Mgr. Lapšanský je činorodý v publikačnej a dramatickej činnosti a venuje sa aj nahrávaniu zvukových kníh pre nevidiacich.

Termín: október 2023

Svet očami autistu – odborný seminár pre rodičov a učiteľov autistov v spolupráci so špeciálnymi ZŠ pre autistov.

Termín: október 2023

Záložka do knihy spája školy I. ZŠ. V.ZŠ a VII. ZŠ - 14. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá Záložka do knihy spája školy. Podujatie sa koná pri príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc.

Cieľ česko-slovenského projektu: nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh.

Termín: október 2023

Autorské čítanie s Jozefom Jenčom - spojené s besedou. J. Jenčo je autorom viacerých kníh pre deti i vyspelých dospelých napísané vo východoslovenskom dialekte režisér, dramatik a autor divadla KĽUD Kladzany.

Termín: november 2023

Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum Michalovciach a jeho aktivity na pôde mesta Michalovce v roku 2022

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja Uznesením č. 704/2022 rozhodlo o úprave názvu príspevkovej organizácie Zemplínske kultúrne centrum a hviezdáreň na Krajská hviezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum od 1.7.2022.

Zemplínske kultúrne centrum v Michalovciach je kultúrno - vzdelávacou inštitúciou v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK s regionálnou pôsobnosťou. Okrem širokej škály tvorivých a vzdelávacích aktivít, Zemplínske kultúrne centrum napomáha uchovávať a šíriť tradície v danom regióne, vykonáva odbornú metodickú aj dokumentačnú činnosť a podieľa sa na vyhľadávaní a rozvíjaní talentov predovšetkým z radov mládeže, ale aj dospelých prostredníctvom realizácie postupových súťaží v jednotlivých oblastiach záujmovo-umeleckej činnosti. Galéria poskytuje priestor na prezentáciu neprofesionálnym umelcom na autorských a kolektívnych výstavách, ale je to zároveň aj priestor na koncerty pre jednotlivcov a zoskupenia, priestor na realizáciu súťaží, ale aj prednášok, tvorivých dielní, besied a neformálnych stretnutí.

Krajská hviezdáreň v Michalovciach je vysunutým pracoviskom Zemplínskeho kultúrneho centra a hviezdárne . Ako špecializované kultúrne zariadenie má krajskú pôsobnosť. Vykonáva činnosť spojenú s popularizáciou prírodných vied, najmä astronómie a kozmonautiky, ale aj fyziky, meteorológie, geografie, environmentalistiky. Okrem vlastnej popularizačno-vzdelávacej činnosti formou prednášok, besied, pozorovaní, pokusov a pod., rozširuje vedomosti školskej mládeže i dospelých priamo na školách, ale aj v iných inštitúciách (združenia, kluby, DSS,...), alebo v budove hviezdárne. Vo hviezdárni sa vykonávajú pozorovania Slnka a pozorovania večernej oblohy po zotmení a pozorovanie výnimočných úkazov. Ďalšia činnosť spočíva v realizácii rôznych výstav, vedomostných súťaží, zábavno-náučných podujatí pre deti a mládež, letných astronomických táborov, pozorovacích praktík pre stredoškóľakov, seminárov pre učiteľov prírodovedných predmetov a mnohých ďalších typov podujatí.

V roku 2022 sme zrealizovali :

- 324 podujatí kultúrno-osvetovej činnosti /ZKC + Hv /
- 18 súťaží, prehliadok / Hviezdoslavov Kubín – okresné MI,SO a krajské kolo, Štúrov Zvolen, Zemplínske pero, Sárova Bystrica, Mládež spieva, Slávnosti zborového spevu, AMFO, TVORBA, Farebný svet Zemplína, Aj jeseň života je krásna, Vidiečanova Habovka, Zemplínska heligónka, Lakocinky, Vesmír očami detí, Čo vieš o hviezdach ?
- 3 festivaly – 62. Zemplínske slávnosti, Zemplínska heligónka, Jánske ohne
- 19 autorských a kolektívnych výstav

39 - tvorivých dielní zameraných na tradičnú ľudovú kultúru a neprofesionálnu umeleckú tvorbu

Počet účastníkov na podujatiach a súťažiach : 25 829 (platiaci aj neplatiaci)

(v minulom roku 6 648)

- **MESTO, organizácie a zväzy, ktoré pôsobia v rámci mesta**

DOPLNIŤ hviezdárov !!!!!

- **62. Zemplínske slávnosti**

- vystúpenia DFS Zemplínik - záverečné koncerty , Stavanie mája

- **4. ročník - Abilympiády** – olympiáda pracovných schopností a zručností- denné stacionáre, Integra , SÚSP

- preventívne aktivity a tvorivé dielne pre – denné stacionáre, Integra , Centrum pre deti a rodinu

- spolupráca so znevýhodnenými skupinami pri realizácii tvorivých dielní , workshopov a iných podujatiach

- **Český spolok** a ich aktivity – Cyklus Hudba a literatúra 20. storočia

- **ŠKOLY**

- spolupráca so školami – súťaže záujmovo-umeleckej činnosti , prednášky podľa požiadaviek škôl , tvorivé dielne, výstavy

- popularizačné aktivity a prednášky s astronomickým zameraním , aktivity hviezdárne podľa požiadaviek škôl

- astronomické krúžky pre deti a mládež

- denné a pobytové tábory pre deti – ZOSKÁČIK a LAT – 3 turnusy

- **PRIESTOR pre rozvoj jednotlivcov**

- galéria ZKCaH – autorské a kolektívne výstavy

- koncerty, besedy, soireé, súťaže záujmovo-umeleckej činnosti pre dospelých

- Astroklub – klubové aktivity pre dospelých

- večerné pozorovania pre verejnosť

- **KLUBOVÁ ČINNOSŤ**

- Klub fotografov ZEMPFO a výtvarníkov

- Klub VENUŠA

- Astroklub – klubové aktivity pre dospelých

Michalovce 26.1.2023

Mgr. Alena Navrátilová- riaditeľka

Informatívna správa o činnosti Zemplínskeho múzea za rok 2022

Správa na kultúrnu komisiu mesta Michalovce

Zemplínske múzeum v Michalovciach (ZM) sídli v troch historických objektoch, ktoré sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) ako Národné kultúrne pamiatky. V roku 2021 bola ukončená rekonštrukcia tzv. zimnej záhrady, ktorú múzeum získalo do správy v roku 2016. Objekt bol zrenovovaný vďaka finančnej podpore Košického samosprávneho kraja, zriaďovateľa múzea, od roku 2022 ho inštitúcia využíva na prezentačné účely, usporadúvanie výstav a kultúrno-spoločenských podujatí.

Počas roka 2022 múzeum sprístupňovalo návštevníkom svoje stále expozície a výstavy počas otváracích hodín múzea, v zimných mesiacoch od utorok do piatku v čase od 8:00 do 15:30 hod. a v nedeľu od 14:00 do 18:00. S príchodom letných mesiacov (jún –október) múzeum predĺžilo otváracie hodiny do 18 hod., otvorené bolo aj počas celého víkendu v čase od 14:00 do 18:00. V pondelok bolo múzeum pre verejnosť zatvorené, no v prípade väčších skupín, pracovníci ochotne poskytli lektorské služby. Prehliadky sa konali v polhodinových odstupoch.

Prezentačná činnosť – výstavy a podujatia

Rok 2022 sa niesol v znamení 65. výročia založenia Zemplínskeho múzea v Michalovciach. Pri tejto príležitosti bola na všetky tlačoviny a výstupy v elektronickej podobe umiestňovaná aj značka/symbol s číslou 65.

Začiatkom roka 2022 boli ešte v platnosti opatrenia súvisiace so šírením pandémie Covid 19, čo sa odrazilo aj na počte účastníkov prvých hromadných podujatí organizovaných múzeom. Oslavy 65. výročia založenia múzea začali koncom januára **slávnostným sprístupnením** novo zrekonštruovaného objektu **Zimnej záhrady** Zemplínskeho múzea za osobnej účasti župana Rastislava Trnku a iných hostí (31. 1. 2022). Múzeum otvorilo zimnú záhradu spolu s jednou z prvých vlastných výstav **Habsburgovci a Sztárayovci**, vďaka ktorej sa návštevníci mohli dozvedieť viac histórii rodu, živote na Zemplíne či vzťahoch medzi tunajšou šľachtou a cisárskym rodom Habsburgovcov. Spomínaná výstava bola námetom pre špecializované komentované prehliadky **Príbehy lásky v dejinách** (13.2.2022), ktoré sa uskutočnili pri príležitosti sviatku svätého Valentína, či marcové prehliadky pre ženy o ženách **Silné ženy našej histórie** (8.3-13.3). Začiatkom marca prezentoval v múzeu svoju výtvarnú tvorbu mladý michalovský výtvarník **Peter Maščák** na výstave **Uneven surfaces and broken sticks** (3.3.-31.3.2022). Múzeum sprístupnilo aj unikátnu výstavu dermoplastických preparátov rýb pochádzajúcich z dielne popredného slovenského preparátora Milana Žiaka z Trnavy. Na

Kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja

výstave **Ryby, rybky, rybičky** (10.3.-26.6.2023) mali návštevníci jedinečnú možnosť vidieť zblízka desať morských a takmer šesťdesiat sladkovodných druhov týchto živočíchov. Výstava bola doplnená aj o exponáty zo zbierok Zemplínskeho múzea dokumentujúcich históriu rybárstva na Zemplíne. Múzeum spolupracovalo aj s Miestnou organizáciou Slovenského rybárskeho zväzu v Michalovciach. Vďaka nim sa návštevníci dozvedeli viac o činnosti zväzu, rybárčení i to, ako sa stať legitímnym členom organizácie.

Počas celého trvania výstavy prebiehali sprievodné aktivity pre žiakov materských a základných škôl formou tvorivých dielní. Žiaci si vyrobili vlastné akvárium s papierovými rybičkami a vyzdobili ho podľa svojich predstáv. Výstavu s tvorivou dielňou navštívilo takmer 500 žiakov, ktorí si odniesli bohaté zážitky zo sveta pod vodou a vlastnoručne vyrobenú dekoráciu do svojej triedy. Výstavu veľkonočných kraslíc **Krásna veľkonočnej škrupinky** (3.4.-24.4.2022) Zemplínske múzeum usporiadalo po dlhšej prestávke. Nadviazalo tak na tradíciu jej konania z predošlých rokov vďaka kontaktom, ktoré malo s výrobcami už v minulosti. Na výstave sa prezentovalo 36 vystavovateľov z okresov Michalovce, Trebišov, Humenné a Snina, zastúpenie mali aj vystavovatelia z Ukrajiny. Prezentovaných bolo vyše 300 originálne zdobených slepačích, husacích, kačacích vajíčok, ale i pštrosích vajec. Inštalácia ponúkla prierez zdobenia viacerými technikami, od tradičných až po novšie, využívajúce rôzne kombinácie výzdoby a použitých materiálov. Začiatok výstavy bol spojený aj s podujatím **Deň s ... pisankami**. Návštevníci si pod vedením lektoriek mohli vyskúšať rôzne techniky zdobenia. Deti si zas v tvorivej dielni vyrobili veľkonočnú dekoráciu.

V mesiacoch máj-jún obohatila priestory západného krídla výstava **VIA SANCTA (Cesta duše)** (5.5.-30.6.2022). Vysokú profesionalitu umelcov **Didiera le Mara © a Lucie Takáčovej** prezentovali výtvarné práce, fotografie, konceptuálne prvky, hudobná aj duchovná tematika. Spoločným znakom umeleckého vyjadrenia autorov bola manifestácia radosti, šťastia a pozitívnej energie. Napriek tomu, že išlo predovšetkým o prierez tvorby maliarov, súčasťou výstavy boli i úplne nové umelecké diela – namaľované práve pri tejto príležitosti. Súčasťou vernisáže bolo odovzdanie umeleckého diela Didiera Le Mara © vzácnemu hosťovi podujatia - eparchiálnemu košickému biskupovi, vladykovi Cyrilovi Vasil'ovi.

V máji sa Zemplínske múzeum zapojilo do Župných dní organizovaných KSK. Počas tohto dňa (13.5.2022) inštitúciu navštívilo takmer 300 záujemcov z radov mládeže či dôchodcov.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí a galérií (14.-15.5.2022) múzeum ponúklo verejnosti jedinečné kultúrne podujatie s lákavým programom pre deti i dospelých. Nevšedný umelecký zážitok ponúkla hudobná show **Neberte nám princeznú**. Koncertná verzia pripomenula rovnomenný televízny muzikál z roku 1981, v ktorom hlavné úlohy stvárnila Marika Gombitová a Miroslav Žbirka. Ich nestarnúce hity ako *Ó šaty, Budem tu s vami* či *Tri slová* si diváci vypočuli, ale i zaspievali, v podvečer 14. mája pod holým nebom spolu s muzikálovými hercami Mirkou Partlovou a Patrikom Vyskočilom. Program pokračoval v nedeľu 15. mája a bol zameraný viac na detského návštevníka. Múzeum otvorilo svoje brány

Kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja

od 14. hodiny. Okrem zvýhodneného vstupného do kaštieľa deti mohli navštíviť aj moderné interaktívne expozície, v exteriéri ich zas čakalo množstvo zábavných atrakcií, ale aj chutných detských lahôdok. Záver podujatia im spestrili herci z prešovského divadla Portál rozprávkou **Pyšná princezná**. Začiatkom júna múzeum usporiadalo pre podnikateľské subjekty Sladovňa a.s. a BSH group aktivity k Medzinárodnému dňu detí. Deti zo širokého okolia sa potešili i **vystúpeniu** detskej speváckej hviezdy **Mira Jaroša** (5.6.2022). Spoločne si zaspievali hity ako Balón, Tobogan, Lego, Strašidlá, či Cesta do praveku. Pesničky rozozvučali ale i roztancovali celý areál. Koncert dopĺňali atrakcie, skákacie hrady, zvieratká z balónov, detské tvorivé dielne, aj interaktívne prvky pri prehliadke expozícií. Vďaka spolupráci s inými inštitúciami sa v areáli múzea podarilo prvýkrát realizovať **Poľovnícky deň** (19.6.2022). Koncom júna (**26. 6. 2021**) sa Zemplínske múzeum, jeho priľahlý areál, stal opäť jednou zo zastávok historických vozidiel, ktoré boli súčasťou podujatia **Zemplín Veterán RALLYE**. Účastníkom akcie boli sprístupnené i stále expozície múzea. V letných mesiacoch (14.7.-28.8.2022) mohli návštevníci obdivovať krásu keramických výrobkov z dielne majstra Jána Parikrupu. Výstavu **Ján Parikrupa 80** pripravilo Zemplínske múzeum pri príležitosti významného životného jubilea autora. Jej otvorenie sa uskutočnilo za účasti jedného z posledných žijúcich pozdišovských majstrov hrnčiarov. V deň vernisáže boli pre návštevníkov pripravené aj tvorivé aktivity v rámci podujatia **Deň shrnčiarstvom**. Diela velikánov klasickej hudby zazneli na koncertoch **Hudba cisárskej Viedne** (24.7.2022) a **Večer talianskych melódií** (14.8.2022). Známe viedenské valčíky či talianske operné árie si návštevníci vypočuli v podaní miestnych rodákov klaviristu Branka Ladiča, huslistu Miroslava Starjáka a speváčky Mileny Bančejovej. Dňa 20. 8. 2021 bola v areáli kaštieľa, v priestoroch rotundy slávená **Archijerejská sv. liturgia**, ktorá má tendenciu stať sa každoročne opakujúcim sa podujatím. V závere augusta vystúpil v kaštieľskom areáli na jednom zo svojich koncertov spevák Richard Muller.

Začiatkom septembra múzejníci pripravili v spolupráci so súkromným zberateľom Jánom Hertlíkom zaujímavú výstavu pod názvom **Grécko na úsvite dejín** (9.9.-11.11.2022). Rozdelená bola do štyroch tematických celkov. Každý z nich približoval rôzne vývojové etapy kultúry v egejskej oblasti, a to neolitickú, kykladskú, minojskú a mykénsku kultúru. Súčasťou výstavy bola i inštalácia hromadného nálezu predmetov z doby bronzovej, **Bronzvé prilby z Trhovišťa**, zapožičaných zo zbierok Východoslovenského múzea v Košiciach. V spolupráci s občianskym združením Milites Castri z Michaloviec, sa konalo podujatie **Stredovek v múzeu** (18.9.2022). Pri tejto príležitosti boli verejnosti sprístupnené priestory múzejnej pivnice, do ktorých sa návštevníci počas bežných prehliadok nedostanú. Múzejníci obohatili expozíciu o inštaláciu dobovej kuchyne, figuríny v historických kostýmoch zas prezentovali prípravu stredovekých pokrmov. Nadšenci zo združenia Militis Castri si pre návštevníkov podujatia pripravili prednášku, v ktorej predstavili dobové zbrane a priblížili súčasníkom neľahký život stredovekého človeka. Pre detských návštevníkov boli pripravené pestré aktivity. Výstava

s rovnomenným názvom pokračovala do konca novembra, pre školské skupiny boli pripravené tvorivé dielne. Koncom roka bola v pivničných priestoroch múzea inštalovaná putovná výstava **Tajomstvo medovníkového srdca** (24.11.-2022 – 10.3.2023), venovaná genéze a vývoju medovníkárskeho foriem. Doplnená bola o zariadenie dielne medovníkárskeho majstra Eugena Leftera z Košíc. V predvianočnom období sa v rámci prezentovanej výstavy konalo opäť tradičné podujatie **Deň s...perníkárom** (4.12.2022), na ktorom svoju tvorbu prezentovala pani Emília Soročinová z Michaloviec. Nemožno opomenúť ani podujatie **Kračun** (18.12.2022). FS Zemplín a Fs Svojina odohrali hudobno – dramatické pásmo predvianočných ľudových zvykov a tradícií. Záver roka patril tradičnej Silvestrovskej vernisáži tentoraz pod názvom **Múzeum v čase, Mousson u šľachty** (31.12.2022 – jún 2023).

Počas roka múzeum prinieslo aj viacero tematických prednášok určených rôznym vekovým kategóriám. Prednášky boli venované vojenskému konfliktu na Ukrajine, klimatickým zmenám, významu lesov i analýze rukopisného spevníka Karola S. Szeredaya. V odbornej oblasti sa múzeum aktívne prezentovalo na viacerých konferenciách. Koncom septembra na krajskej metodologickej konferencii Tvorba stálej spoločenskovednej expozície v múzeu, ktorú realizovalo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici odznel príspevok pod názvom **Interaktívne expozície Zemplínskeho múzea v Michalovciach**. Koncom novembra sa v priestoroch Zemplínskeho múzea konalo **29. stretnutie východoslovenských archeológov** (23.11.2022). Svoj výskum prezentoval aj archeológ michalovského múzea Rastislav Hreha. V rovnakom období sa konala aj konferencia „Rôznorodá spoločnosť“ – stavy a spoločenské skupiny, sociálne roly, sociálne statusy v ranom novoveku, ktorú organizoval Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu PU, kde zas odznel referát o šľachtickom rode Petheö.

Z aktivít, ktoré múzeum realizovalo mimo priestorov, možno uviesť v rámci cyklu *Mousson na cestách* výstavu tohto maliara v Regionálnej muzeálnej expozícii Jozefa Mailátha v Kráľovskom Chlmcí (16.9.-30.11.2022) a výstavu k 100. výročiu Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach inštalovanú v galérii pod holým nebom v Michalovciach. 65. výročie založenia inštitúcie si odborní pracovníci pripomínali sériou prednášok o histórii múzea a jednotlivých vedných odborov odvysielaných v on line priestore.

Expozičná činnosť

V apríli 2022 boli rozšírené expozičné priestory o novú etnografickú expozíciu, inštalovanú vo východnom krídle kaštieľa. Jej slávnostné sprístupnenie sa uskutočnilo za prítomnosti Daniela Rusnáka, podpredsedu Košického samosprávneho kraja, a niekoľkých hostí. Realizáciu expozície financoval zo svojho rozpočtu Košický samosprávny kraj a Fond na podporu umenia, vďaka ktorému boli obstarané inštalačné prvky. Interaktívne prvky a doplnkové vybavenie zrealizovalo múzeum vďaka projektu z programu cezhraničnej

Zemplínske
múzeum
v Michalovciach

Kultúrna organizácia Košického samosprávneho kraja

spolupráce ENI (HUSKROUA/1702). Verejnosť má tak možnosť oboznámiť sa s tradičnými ľudovými remeslami Zemplína.

Počas kalendárneho roka 2022 navštívilo Zemplínske múzeum, jeho stále expozície, výstavy a podujatia 12 141 návštevníkov.

Plán aktivít Zemplínskeho múzea v roku 2023

- 19.3.-16.4. 2023 Krása veľkonočnej škrapinky – výstava veľkonočných kraslíc
19. 3. 2023 Deň s....pisankami
- 6.3.-10.3.2023 Jarné prázdniny v kaštieli – hravé prázdninové dopoludnia v múzeu
- 20.4. 2023 Kaštiele ako sídla múzeí – odborný seminár organizovaný pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatok a historických sídel
13. 5. 2023 Noc múzeí a galérií – zážitkové podujatie pre širokú verejnosť, kt. sa Zemplínske múzeum zapája do celoslovenského podujatia Noci múzeí a galérií
20. 5. 2023 Archijerejská svätá liturgia v rotunde
- 16.6. – 31. 8. 2023 Umelecké remeslo od praveku po súčasnosť – výstava
23. 7. 2023 Straussovci známi neznámi – Miroslav Starják , Branko Ladič – koncert
12. 8. 2023 Na šľachtickom dvore – zážitkové podujatie pre širokú verejnosť konané pri príležitosti 280. výročia nadobudnutia michalovského kaštieľa rodom Sztáray
21. 8. – 25. 8. 2023 Detský letný tábor
- 7.9. – 30. 11. 2023 Šľachtické panstvo spod Vihorlatu – výstava
22. 9. 2023 Zemplínsky festival duchov a strašidiel – zážitkové podujatie
17. 12. 2023 Kračun – pásmo ľudových zvykov a tradícií
31. 12. 2023 Silvestrovská vernisáž – Zemplínčania – výber z tvorby zemplínskych autorov zo zbierok ZM

V Michalovciach, 30.1.2023

Mgr. Stanislava Rovňáková, riaditeľka

Výročia 2023 v Michalovciach

Osobnosti:

Gorazda Zvonický:	110. výročie od narodenia
Štefan Hlaváč:	120. výročie narodenia, 40. výročie úmrtia
Ján Murín:	110. výročie od narodenia
František Fuga:	100. výročie od narodenia

Mestské výročia:

Založenie mestského speváckeho zboru	150. výročie	(rok 1873)
Odhalená socha A. I. Dobrianskému	95. výročie	(rok 1928)
Dostavaná budova michalovskej radnice	95. výročie	(rok 1928)
Prvá snaha o založenie mestského múzea	85. výročie	(rok 1938)

Rodina Sztáray:

- 280. výročie príchodu Sztárayovcov do Michaloviec (1743)
- 180. výročie úmrtia Alberta Sztárayho (+ 1843), majiteľ MI kaštieľa
- 130. výročie úmrtia Antona Sztárayho (*1893), majiteľ MI kaštieľa
- 130. výročie začiatku výstavby kaplnky na Hrádku (*1893), pôv. pohrebná kaplnka rod. Sztáray
- 120. výročie od začiatku rekonštrukcie michalovského rímskokatolíckeho kostola (rok 1903), patrónmi kostola rodina Sztáray

Región:

- 280. výročie cechovej listiny pozdišovských hrnčiarov písanej aj po slovensky (1743)